

Brief van J.J. Cremer d.d. 22 november 1869 aan Maurits Hendrik van Lee¹.

Brief over een aantal praktische zaken in verband met een voordracht in Brussel. Brief is in het bezit van het Allard Pierson museum Amsterdam.

Mijn waarde Heer van Lee!

Moeten er geen geldige zeer geldige redenen zijn wanneer een menschenkind den wensch uitspreekt dat men hem de bewijzen van sympathie zal onthouden die men hem heeft toegedacht. Och als ik u maar eens even spreken kon. wat zou het u spoedig duidelijk worden dat ik - hoe zeer gevoelig ook aan die waarlijk allervleierende voornemens van u en de leden uwer commissie, wel dringend verzoeken moet om mij maar dood stilletjes te laten binnensukken en kalm in thotel te laten eten met mijne goede vrouw. In de laatste dagen was ik niet goed op streek – zoodat ik al eens vreesde – zou 't wel gaan. Maar, mijne voordrachten² kosten mij veel inspanning en – ik moet nu wel alles schrijven – ik ben geenszins van ijzer. Op den dag der voordracht ontzie ik mij zooveel mogelijk en een diner vóór de lezing – waar men daar toch graag met zulke heusche gastheeren kennis maakt en wat praat is mij even zeer ontraden als een partijtje er na.

En heb zeer beleefd aanbod van verwelkomen en afhalen van den trein. - Zie ik moet dat nu maar eens heel prozaïsch uiteenzetten. Als Cremer met den trein aankomt dan slaat hij (nú vooral omdat hij niet al te wel was, omdat hij zeer gevoelig voor kou vatten is en omdat hij graag zijn stem voor de lezingen bewaren wil) den shawl over den neus en kruipt graag zoo gaarne gauw mogelijk in een digt vigilantje. Voor wisseling van gedachten acht hij het platform van een stations gebouw weinig uitlokkend; en – ziedaar nóg iets: ik heb er 'tland aan dat vier vijf personen, om mij; daar in de kou zullen gaan staan complimenten maken zonder dat we er van allen iets aan hebben.

“Wat een allemachtig saaie vent! Is dat een Klaas!!” hoor ik u allen uitroepen. Die verdient niet anders dan dat ie stikt in z'n cache-nez³ of shawl. – Nu ja, dat zullen de heeren nu wel niet roepen maar gedachten zijn tolvrij. Om den schrikkelijk kwaden indruk nu een klein beetje weg te nemen begin ik: met u waarde heer van Lee, beleefdelijk te verzoeken de heeren medebestuurders recht hartelijk voor mij te willen dankzeggen dat zij zoo veel vriendelijks met mij voor hadden, maar hun tevens de eenigszins geldige redenen mijner flauwheid te openbaren. En ten anderen met een klein bescheiden voorstel te doen. – Zie, den dag na de lezing als mij dán bv, van 7 of 8 tot 10 uren 'savonds eens kennis maakten; op echt Nederlandsche wijze presenteert gij dan een krakeling met een glas Bordeaux, en – als de dames er dan bv. bij mochten zijn dan wil ik ten bewijze mijne dankbaarheid ons twandude plan heel graag nog een paar versjes reciteeren zoo goed als ik 't kan. – Wat dunkt u. – Liefst alles kalm en eenvoudig!

En nu in de hoop dat alles wel zal blijven en dat gij deze vlugschrift regelen goed zult opnemen en uitleggen ga ik eindigen. Maar wacht, eerst nog een woord van dank voor uw welwillend aanbod van 't fotografieren. Wij kunnen daar vrij dag avond – bij welzijn – nog eens nader over praten. U hebt zeker een heel oud werk gezien. Er zijn er later betere gemaakt. Ik hoop er u een aantebieden.

¹ Maurits Hendrik van Lee (1832-1907). Nederlands journalist werkzaam in België. Was betrokken bij de afschaffing van de zegelrecht op dagbladen in Nederland. Werd later Belg. Ook wel H. van Lee.

² Cremer trad 25 november 1869 op in Salle Marugg in Brussel. De opbrengst ging naar een goed doel.

³ Hoofddoek.

Ja nog een vraag, mijn plan was voor te dragen de OverB.⁴ Vertelling Oan 't kleine rivierke, en zie daar bedenk ik mij op eens dat ik daarin den luiaard naar het portret van Van Spyc⁵ Van Spick onzen zeeheld laat kijken. Hij zegt niets wat aanstoot kan geven, maar, komt het u toch ook niet voor dat een herinnering aan die dagen vooral met onzen held minder kiesch zou kunnen genoemd worden. Indien gij zoo oordeelt dan neem ik Bruur Joapik. 't Pauweveerke kan ik om bijzondere redenen moeilijk nemen, en ik heb bij ondervinding dat de andere stukken niet minder goed voldoen. Ik hoor uw antwoord omtrent van Speyk wel in 't hotel, donderdag niewaar? (hotel de la Poste 't is immers een mooi ruim uitzicht) ms dat zal wel goed zijn.

Na vr. groete met de meeste achting

Uw dwd

J.J. Cremer.

22 nov. 69

Zou 't ook al te veel moeite veroorzaken indien u aan de familie Roorda deelt weten dat wij niet in de Flandre maar in t hotel De la Poste gaan logeren. Mijne vrouw vreest dat haar vriendin een vergeefse reis zou maken – Vale-

⁴ Overbetuwse

⁵ Jan Carel Josephus van Speijk (Amsterdam, 31 januari 1802 – Antwerpen, 5 februari 1831) was een Nederlands kanonneerbootcommandant tijdens de Belgische Opstand die vaderlandse roem verwierf door deze boot te laten exploderen en zo voorkwam dat zijn schip in de handen van de Belgische opstandelingen kwam.

Mijn waarde Heer Van Lee!

Maakt er geen geldige Leer geldige
redenen zijn wanneer een menschenkind
~~de~~ mensch uitsprekt dat men hem de he
myen van sympathie zal onthouden die men
hem heeft toegedaan. Oh als ik u maar
eens even spreken kon wat zou het u spae
rij duidelijk worden dat ik — hoe Heer ze
gaelij ook aan die waarlijk allerpleinende
voornemens van u en de leden van de con
mijn, heel dringend verroeken moet om
mij maar dood stillen te laten binnenwike
ken en kalmen in thotet te laten eten met
mijne goede vrouw. In de laatste dagen
was ik niet goed op streek — zodat ik
al eens vrede — zou ik wel gaan. Maar
mijne vandaasten kosten mij veel inspanning
en — ik moet nu wel alles schrijven — ik
ben geenszins van ijver. Op den dag der voor
docht ontzie ik mij zoveel mogelijk een
een dienst voor de lering — waar men dan
toch graag met zulke heuse gastheers
kennis maakt en wat praat — is mij even
zeer ontraden als een partijje er na.

En het Leer bekeft aanbod van versnel.

Komen en afhalen van den trein — Lie-
de moet dat nu maar eens heel prozaïsch
uiteenzetten: Als Bremer met den trein
aankomt dan staat hij juist voor al om-
dat hij niet al te mel was, omdat hij
zeer gevoelig voor kan vatten is en omdat
hij graag zijn stem voor de bevingen beweegt,
wil den schappel over den neus en knijpt
graag zoo gaar gaar mogelijk in een diep
vijzelantje. Voor wusching van gedachte
valt hij het plat form van een stations
gebouw weinig uitlokkend; en —
Ziedaar nu iets: ik heb er Hand aan
dat vier vijf personen, om mij, daar in
de kan zullen gaan staan complimenten
maken. Zonder dat we er een van allen
iets aan hebben.

"Wat een allemachtig saai-
ventje! Is dat een Klaas!!" hoor ik
ik allen uitrusten. Die verdient
niet anders dan dat ie stikt in zijn
Carke-ner of shawl. — Nu ja,
dat zullen de heeren nu wel niet roepen
maar-gedachte zijn talrij. Om den

schrikkelijk kraden indruk nu een klein
leetje mocht nemen begin ik: Met de
goede Ik heb, liefdelijk te verruiken,
de theeren mede bestuurd recht harte-
lijk voor my te willen dankzeggen dat zij
zo veel vriendelijks met my voor hadden, maar
kan tevens de eenigste geldige redenen
mijner flauwheid te openbaren. En ten an-
deren met een klein verscheiden voorstel te
doen. — Zie, den dag na de lesing als my
dan bv. van 7 of 8 tot 10 ure. 's avonds eens
kennis maaken; op eek Medw. landche mijne
presenteer ik dan een krakeling met een
glas Bordeaux, en — als de dames v. dan
bv. by mochten zijn dan wil ik ten te minne
mijne dankbaarheid over te wandende plan
heel graag nog een paar versjes reukeeren
zo goed als ik kan. — Wat dunkt
u. — Lieft alles kalm en eenvoudig!

En nu in de hoop dat alles met zal blij-
ven en dat zij de vlugschrift regeles goed
Leuk opnemen en uitleffen ga ik eindig
Maar wacht, eerst nog een woord van
dank voor uw meestillend aanbod van
't photographieeren. Mij kunnen daar om
dag avond - by melije - nog eens nadruken
presten. Ik heb zeker een heel oud merk

gerien. Is zij er later beter gemaakt.
Ik hoop er te een aantebieden.

Jk zag een maas, mijn plan was voor te
dragen de Oud-B. Vertelling Ons kleine
Ervierke, en zie daar bedacht ik mij op
een dat ik daarin den luiaard naar
het portret van ^{Van Speyk} onzen Leekeld
laat kijken. My zegt niets wat aantoot kan
jenen, maar komt het te toet ook niet voor
dat een herinnering aan die dagen vooral
met onzen held minder kiesch van Kun-
nen genaemd worden. Indien zij zoo oor-
deel dan neem ik Bonnet Joapite.

De Pauzenverke kan ik om bijzondere redenen
maakt nemen, en ik heb bij onderwinden
dat de andere stukken niet minder goed
voldoen. Ik hoor uw antwoord om-
treft van Speyk met in 't hotel, don-
dags middag? (Hotel de la Poste
is immers een mooi mijn uitsicht.) Nu
dat zal me goed zij.

Na w. goute met de meeste
Afschijf van de D.D.D.

J. J. Cremer

22 Nov. 69.

— Afin d'éviter des malentendus regrettables, le comité de la Société néerlandaise de bienfaisance nous prie d'annoncer que la conférence de M. J. J. Cremer, de La Haye, n'aura pas lieu à l'ancien local du Cercle artistique, mais dans la salle Marugg, et que cette réunion reste irrévocablement fixée à jeudi prochain, 25 novembre, à 8 heures du soir.

Allard Pierson Museum: Brieven van Jacobus Johannes Cremer 1827-1880 aan M.H. van Lee.

Publication date 1865-1869. 3 brieven. <https://pid.uba.uva.nl/ark:/88238/b1990029888720205131>.

OCLC : 846705297. Amsterdam, UVA copy UB: HSS-mag.: Eb 35:a-c.

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 3 augustus 2023.